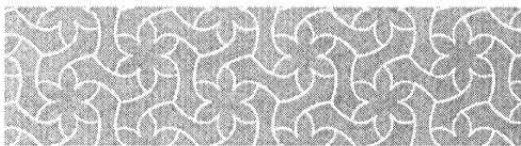

جایگاه ارتکاز در اصول و فقه امامیه

زهرا یوسفی فرزاد

www.ketab.ir

یوسفی فرحزادی، زهرا، ۱۳۴۶-
جایگاه ارتکاز در اصول و فقه امامیه/ نویسنده زهرا یوسفی فرحزادی.
قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، مرکز نشر هاجر، ۱۴۰۰.
ص ۹۶

۳۰۰۰۰ ریال ۳۵۶-۳۷۸-۶۰۰-۹۷۸

فیبا / مسلسل: ۱۵۸۶

کتابنامه: ص. [۸۹] - ۹۶.

تفاسیر فقهی Qur'an — Legislative hermeneutics
ارتکاز عرفی (Customary concentration Islamic law) *
اصول فقه

Islamic law — Interpretation and construction

هوزه علمیه قم. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران. مرکز نشر هاجر
Hozeh Elmīyeh Qom. Center management Hozeh Elmīyeh sisters
Centre Publications hajar

BP1۹۸/۶ ۲۹۷/۳۴۲ ۸۴۶۶۹۲۱

جایگاه ارتکاز در اصول و فقه امامیه

ناشر: مرکز نشر هاجر (ناشر تخصصی زن و خانواده)

نویسنده: زهرا یوسفی فرحزادی ❦ توبت چاپ: اول/ بهار ۱۴۰۱

صفحه آرایی و طراحی جلد: واحد هنری مرکز نشر هاجر

شمارگان: ۳۰۰ نسخه ❦ تعداد صفحه: ۹۶ / رقعی

چاپ دیجیتال مبین ❦ قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۳۵۶-۰

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۴

تلفن: ۳۱۰۱۵-۰۲۵ پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵

hajarpub.ir info@hajarpub.ir

۵	سخن ناشر
۷	مقدمه نویسنده
۹	مقدمه
۱۱	♦ فصل اول: اهمیت ارتکاز
۱۱	گفتار اول: اهمیت و جایگاه ارتکاز
۱۲	گفتار دوم: تاریخچه تحقیقات پیرامون ارتکاز
۱۴	گفتار سوم: پیش فرض های کتاب
۱۴	فرضیه های پیرامون ارتکاز
۱۴	مفاهیم و متغیرها
۱۵	♦ فصل دوم: مفهوم شناسی ارتکاز و مفاهیم مرتبط
۱۵	گفتار اول: تعریف لغوی و اصطلاحی ارتکاز و اقسام آن
۱۶	انواع ارتکاز
۱۷	گفتار دوم: تعریف سیره و اقسام آن
۲۱	اقسام سیره
۲۱	الف. سیره عقلا
۲۳	ب. سیره متشرعه
۲۷	گفتار سوم: تعریف لغوی و اصطلاحی عرف و انواع آن
۲۹	کاربرد و محدوده عرف
۳۰	اقسام عرف
۳۰	عرف عام
۳۰	عرف خاص
۳۳	♦ فصل سوم: تفاوت ارتکاز با عرف و سیره متشرعه
۳۳	گفتار اول: تفاوت ارتکاز با عرف از جنبه فردی و اجتماعی
۳۴	گفتار دوم: تفاوت ارتکاز با عرف از نظر کیفیت تقسیم بندی
۳۷	♦ فصل چهارم: تفاوت ارتکاز با سیره متشرعه
۳۷	گفتار اول: واکاوی ماهیت سیره متشرعه در مقایسه با عرف و بنای عقلا
۳۹	گفتار دوم: تفاوت ماهوی و شکلی ارتکاز و سیره متشرعه

۴۱ ♦ فصل پنجم: جایگاه ارتکاز در فقه و اصول امامیه

۴۱ گفتار اول: حجیت ارتکاز همسان با حجیت سیره

۴۹ گفتار دوم: حجیت ارتکاز به عنوان مخصص لئی

۵۰ عناصر کاربردی مخصص لئی همسان با ارتکاز در گستره علم اصول

۵۰ رجوع یا عدم رجوع به عمومیت عام

۵۲ شبهه مفهومی و مصداقیه

۵۳ دلایل جواز تمسک به عام در شبهه مصداقیه

۵۳ ۱. تراحم «لاحجت» با «حجت»

۵۵ ۲. تمسک به عمومیت «عام احوالی»

۵۹ گفتار سوم: ارتکاز، مقدمه‌ای جهت تشخیص مذاق شارع

۶۳ ♦ فصل ششم: جایگاه ارتکاز در فقه امامیه و بیان برخی از مصادیق آن

۶۳ گفتار اول: ارتکاز به عنوان «شرط ارتکازی» در فقه

۶۳ کاربرد شرط ارتکازی در متون فقهی

۶۵ معناشناسی شرط ارتکازی

۶۶ ویژگی‌های شرط ارتکازی

۶۷ مبانی شرط ارتکازی در فقه امامیه

۶۷ ۱. عرف و عادت

۶۷ ۲. سیره عقلا

۶۸ ۳. دلالت التزامی

۶۹ ۴. اصل اختیار یا حاکمیت اراده در قراردادها

۶۹ ۵. عمومات وفای به عقد

۷۰ ۶. عموم حدیث «المؤمنون عند شروطهم»

۷۱ مصادیق شرط ارتکازی

۷۲ گفتار دوم: ارتکاز در برخی مصادیق و مسایل فقهی مستحدثه

۷۲ ۱. جایگاه ارتکازات مستحدثه در خطابات شرعی

۷۲ ۲. تأثیر بناء عقلا در احکام معاملات:

۷۴ ۳. حقوق معنوی و ارتباط آن با ارتکاز

۷۵ کتاب‌نامه

سخن‌ناشر

در ستایش قلم، همین بس که سوره‌ای از قرآن کریم به این نام است و مطلع آن با سوگندی از پروردگار عالمیان در ارجمندی قلم آغاز می‌شود که: «ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ»؛ پیامبر اکرم ﷺ در تمجید کتابت می‌فرماید:

اَلْمُؤْمِنُ اِذَا مَاتَ وَتَرَكَ وَرَقَةً وَاحِدَةً عَلَيْهَا عِلْمٌ تَكُونُ تِلْكَ اَلْوَرَقَةُ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ سِرّاً فَيَمَّا بَيَّنَّهُ وَبَيَّنَ النَّارَ وَ اَعْطَاهُ اَللّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ مَكْتُوبٍ عَلَيْهَا مَدِيْنَةٌ اَوْ مَدَنٍ مِّنَ الدُّنْيَا سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ اگر مؤمن از دنیا برود و یک ورقه از خودش باقی بگذارد که بر آن علمی نوشته شده باشد، روز قیامت این ورقه حائل و ساتر و حاجب است بین او و سببی آتش، نه تنها مانع از آتش است؛ بلکه خداوند تبارک و تعالی در عوض هر حرفی که بر آن ورقه نوشته است شهری وسیع‌تر از دنیا به اندازه هفت برابر به او اعطا می‌فرماید. (اهل بیت، ص ۱، ج ۱، ص ۳۷)

آری، قلم معجزه‌ی مانای اندیشه‌هاست؛ قلم ناب، باستان‌صدق و راستی و عدالت است و قلم ناباب اگر در دست نامهذبین و ناهلان بیافتد، می‌تواند عامل انحطاط و کژروی‌ها باشد. قلم پاک مقدس و ماندگار است.

مرکز نشر هاجر یکی از اهداف خویش را حمایت از نشر آثار نویسندگان متعهد، می‌داند. این ناشر، آرمان بلند خود را در تولید آثار فخیم و با حمایت از نویسندگان پرتلاش، قابل تحقق می‌داند و امید است، در پرتو قوت علمی و سلاست قلمی نویسندگان جوان در استمرار خط کتابت و دفاع از اندیشه‌های متعالی و آموزه‌های نورانی و انسان‌ساز مکتب قرآن و اهل بیت ﷺ خدمتی ارزشمند به جامعه علمی فرهنگی ارایه نماید.

در همین راستا حمایت از نشر موضوعات زن و خانواده به عنوان محور اصلی فعالیت مرکز نشر هاجر قرار دارد تا در این حیطه، نویسندگان با عزمی جدی، نیتی

خالصانه، مطالعه‌ای فراگیر، دانشی درخور و تجربه‌آموزی از نگاره‌های مؤلفان نام آشنا؛ طرحی نو درافکنند و همسویا نیازهای جامعه‌ی هدف با اولویت مذکور، مبادرت به خلق اثر نمایند.

مرکز نشر هاجر

ناشر تخصصی زن و خانواده

www.ketab.ir